

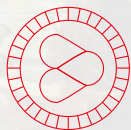

Præsten

PRÆSTEFORENINGENS BLAD » 114. ÅRGANG

» 23. AUGUST 2024

» #34

DEBAT

Hvorfor gennemfører folk ikke?

SIDE 631

ANMELDELSER

Tabet, længslen og trøsten

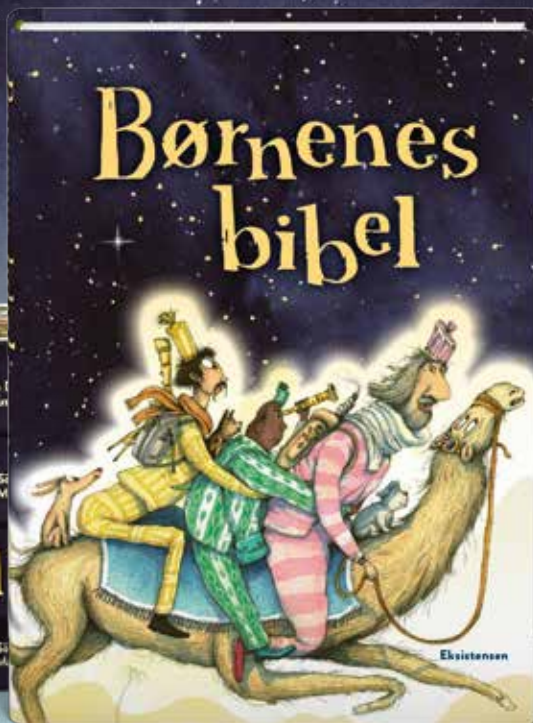
SIDE 632

PRÆDIKENVEJLEDNING

Martha og Maria - og det tabte husbesøg

SIDE 635

Køb 5 stk. hos
eksistensen.dk
og spar 10 %

“*Børnenes bibel* er nok den bedste grundbog i kristendommen, jeg er stødt på. Her er ikke kun de store historier, men også en række vigtige salmer, bønner og Guds ti bud i en letforståelig version.” DAGENS NYHETER

Børnenes bibel

Af Biskop Sören Dalevi, illustreret af Marcus-Gunnar Pettersson

Indbundet | 274 sider | 289,95 kr.

Flere end 40 centrale historier fra Bibelen er genfortalt i denne flotte bog, og som noget helt særligt rummer bogen også salmer og bønner.

LÆS MERE PÅ EKSISTENSEN.DK

INDHOLD

REPRÆSENTANT- SKABSMØDE 2024

Referat fra Præsteforeningens
repræsentantskabsmøde

den 18. juni 2024 i Vejle

Af Signe Ettrup

SIDE 618

Referat fra Danmarks
Gejstlige Brandsocietets
generalforsamling

SIDE 630

DEBAT

Hvor hopper kæden af?

Af Camilla Kjøller Simonsen

SIDE 631

»Krigen mellem de dårlige
alternativer«

Af Thorkild Schousboe Laursen

SIDE 632

ANMELDELSE

Jakob Søe Esmarch

Gud, hvor jeg savner ham!

(Irene Kristina Lindegaard)

SIDE 632

Martin Holmgaard Laursen

At være med det, der er svært

(Jane Fromberg)

SIDE 634

PRÆDIKENVEJLEDNING

15. søndag efter trinitatis

Af Hanne Jul Jakobsen

SIDE 635

RUBRIKKER

Uge til uge

SIDE 637

Personalia

SIDE 638

Ledige stillinger

SIDE 639

SPØRGSMÅL OG SVAR

Spørg Præsteforeningen

SIDE 637

Næstformand i Præsteforeningen Iben Johanne Thomsen svarer på spørgsmål om lønforhandlingerne under drøftelsen af årsberetning på repræsentantskabsmødet den 18. juni 2024 i Vejle

»Nu til det store spørgsmål: Er jeg i virkeligheden bare et glimrende eksempel på et ungt menneske i 20'erne, opvokset i den såkaldte curlinggeneration, som bare ikke »gider« terpe de grammatiske endelser i perfektum?«. Stud. theol. Camilla Kjøller Simonsen undrer sig over, hvorfor så mange falder fra i begyndelsen af studiet.

»Jeg tror, vi er i fare for at miste noget værdifuldt: nemlig evnen til at sætte sig ned og tale med et andet menneske, helt spontant«. Hanne Jul Jakobson skriver prædikenvejledning til teksten om Martha og Maria.

Savnet og den fortsatte tilværelse: To bøger handler om at miste og arbejdet med det, der er svært.

Kort inden højsommeren satte ind, holdt Præsteforeningen for sidste gang repræsentantskabsmøde i juni. Der er referat fra mødet i dette nummer. Og nu bliver der vredet en halv omgang på årshjulet. Næste gang, Præsteforeningens højeste myndighed træder sammen, er i februar måned.

Jakob Brønnum

Redaktør

Præsteforeningen

REFERAT FRA PRÆSTEFORENINGENS REPRÆSENTANTSKABSMØDE DEN 18. JUNI 2024 I VEJLE

TEKST OG FOTO: SIGNE ETTRUP

Præsteforeningens formand, Pernille Vigsø Bagge, bød velkommen og indledte mødet. (Formandens indledning og velkomst er trykt i Præsten 2024/26-27).

Efter formandens velkomst og indledning valgte forsamlingen i overensstemmelse med vedtægterne en dirigent. Hovedbestyrelsen havde foreslået sognepræst Anna Jensen. Hun blev valgt med akklamation. Anna Jensen takkede for valget.

Dirigenten konstaterede, at repræsentantskabsmødet var lovligt indkaldt - digitalt med årsberetningen den 17. april 2024 og i Præsten den 12. april 2024 (blad 15).

Herefter var der i overensstemmelse med vedtægterne navneopråb.

Drøftelse af hovedbestyrelsens årsberetning

Jens Bach Pedersen, Københavns Stift, var glad for at høre, at hovedbestyrelsen vil prioritere at repræsentere præsterne. Københavns Stiftskredsbestyrelse er imidlertid ikke glad for, at sekretariatet ikke længere er med til lønforhandlingerne og aftaleindgåelse. Han fandt, at det er en forskydning, at centralt kernestof nu uddelegeres decentralt. Jens Bach Pedersen påpegede, at tillidsrepræsentanterne varetager opgaverne i deres fritid.

Hovedbestyrelsesmedlem og formand for lønudvalget Iben Johanne Thomsen forklarede, at hovedbestyrelsen sidste år tog beslutningen om, at tillidsrepræsentanterne kan løfte opgaven med lønforhandling uden sekretariatets medvirken. Sekretariatet bistår

» Hovedbestyrelsen har ikke udarbejdet et høringsvar, fordi det er vanskeligt at modsætte sig en ordening, som skal beskytte lønmodtagere

med råd og hjælp i forberedelsen og er klar ved telefonerne under forhandlingen. Hun fremhævede, at tilbagemeldingerne på lønforhandlingerne sidste år var gode, selvom udmeldingen af ramme kom i flere tempi. Hun understregede, at lønforhandlerne havde gjort det rigtig godt. Når sekretariatet ikke er med til forhandlingerne, kan det være til rådighed for medlemmerne. Det har hovedbestyrelsen valgt at prioritere.

Iben Johanne Thomsen forklarede videre, at det også er naturligt, når de, som indgår aftalerne, også underskriver dem. Det bliver mere tidskrævende, når sekretariatet skal sætte sig ind i baggrundene for aftalerne. Derfor har hovedbestyrelsen også truffet be-

Tillidsrepræsentant Thue Petersen Helsingør Stift og observatør for studenterpræsterne Lene Crone Nielsen bruger en pause til faglig debat

slutning om, at lønforhandlerne underskriver aftalerne. Hun bemærkede, at sekretariatet selvfølgelig står klar til at hjælpe. Iben Johanne Thomsen oplyste, at hovedbestyrelsen med beslutningen har vurderet, at det er en mere hensigtsmæssig brug af ressourcerne. Stifterne er i forhold til lønforhandlingen fordelt mellem sekretariatets medarbejdere. Det betyder, at lønforhandlerne har en direkte kontakt med en medarbejder, som kender stiftet. Samtidig kan sekretariatets medarbejdere servicere medlemmerne.

Thomas Munk Rønberg, observatør for fængsels- og arresthuspræsterne, bemærkede, at funktionspræster blev nævnt flere gange i formandens indledning til repræsentantskabsmødet. Formanden havde blandt andet sagt, at funktionspræsterne »er tabt i ingenmandsland«. Det kunne Thomas Munk Rønberg ikke nødvendigvis genkende, men ville gerne høre, hvad formuleringen betyder. Han ville også gerne høre, hvilke tanker hovedbestyrelsen i det hele taget har om funktionspræsterne, og om hvordan de forskellige grupper skal inddrages.

Pernille Vigsø Bagge oplyste, at det *ikke* er hovedbestyrelsen, som har formuleret sætningen »tabt i ingenmandsland«. Hun fremhævede, at medlemsundersøgelsen peger i den retning, at funktionspræsterne ikke oplever sig tilstrækkeligt set og hørt. Pernille Vigsø Bagge understregede, at det er en observation, som ikke kun gælder i forhold til Præsteforeningen. Det gælder også i forhold til ledelseslaget. Hun pegede på, at der er sygehusprovster i nogle stifter og ikke i andre. At funktionspræster kan opleve, at biskoppen i nogle stifter taler med ledelsen på institutionen, når en funktionspræst ansættes, mens andre biskopper ikke har sådanne samtaler.

Hver 6. præst har en funktion

Pernille Vigsø Bagge noterede sig, at hver 6. præst har en funktion. Hovedbestyrelsen vil gerne drøfte med delforeningerne, hvordan de kan blive bedre repræsenteret.

Annette Vinter Hedensted, observatør for PRIS (hospitalspræsterne), var enig med Thomas Munk Rønberg. Hun tilkendegav, at »

PRIS er en delforening med succes. Det er PRIS's fortjeneste, at der er sygehusprovster og to ledende sygehuspræster. Region Syd er dog PRIS's smertensbarn. Hun roste samarbejdet og møderne med Iben Johanne Thomssen.

Annette Vinter Hedensted beklagede, at det ikke er muligt at vælge en tillids- og arbejdsmiljørepræsentant for hospitalspræsterne, som de har gjort i Region Midt. Hun bemærkede, at Præsteforeningen har fokus på at ruste tillidsrepræsentanterne til også at være tillidsrepræsentanter for funktionspræsterne. Hun oplever imidlertid ikke, at tillidsrepræsentanterne interesserer sig for PRIS-præ-

sterne. Hun efterlyste, at de deltager i deres konventer. Hun fremhævede, at det er udfordrende at være sogne- og funktionspræst - og pegede på en generel manglende forståelse for et arbejde, som er 24/7. Så selvom alle præster er præster, så har funktionspræsterne nogle helt særlige forhold, som Præsteforeningen skal se nærmere på.

Kristina Nilsson, Haderslev Stift, sagde som en kommentar til Annette Vinter Hedensted, at det er rigtigt, at der er en slags konkurrence mellem funktions- og sognepræsters arbejde. Hun fandt, at tillidsrepræsentanterne ikke ønsker den konkurrence, men tværtimod forsøger at arbejde for gode forhold. Hun fandt,

Tillidsrepræsentanterne Thomas Pilgaard Larsen og Mikael Byrial Jensen begge fra Aarhus Stift

at det er et ledelsesansvar at sørge for, at præsterne har nogle arbejdsforhold, som hænger sammen. Kristina Nilsson nævnte som eksempel, at ledelsen forventer, at sognepræster med en kvote på et hospital har gudstjenester hver søndag. Hun fandt, at det er en vanskelig opgave, som tillidsrepræsentanter prøver at løse.

Hun forventede, at tidsregistrering måske kunne blive en vej til, at ledelseslaget i højere grad begynder at tænke i timer.

Caris Johansen, Aalborg Stift, replicerede til Annette Vinter Hedensted, at det går begge veje. Funktionspræsterne skal også rette henvendelse til tillidsrepræsentanterne. Hun opfordrede hospitalspræsterne til at invitere tillidsrepræsentanterne med til deres specialkonventer. Hun bemærkede, at hun i øvrigt ikke var bekendt med, at disse konventer fandtes.

Lene Crone Nielsen, observatør for studenterpræsterne, glæder sig over, at funktionspræsterne får opmærksomhed. Studenterpræsterne udgør en fantastisk kollegagrube, oplyste hun og fortalte, at de danske studenterpræster har været værter for de europæiske studenterpræster. Det var spændende at høre om, hvordan europæiske studenterpræster har det.

Lene Crone Nielsen fortalte, at studenterpræsterne har holdt møde med hovedbestyrelsen og oplever opmærksomhed. Studenterpræsternes største bekymring er fællesfondsmidlerne. Generelt ved studenterpræsterne ikke, hvad deres budgetter er. Det handler helt lavpraktisk om midler til papir, clips osv.

Pernille Vigsø Bagge svarede på de forskellige indlæg og pegede på, at der for 5 år siden blev lavet en vejledning om funktionspræster. Den genoptrykker Præsteforeningen. Pernille Vigsø Bagge mente, at vejledningen bør være pligtlæsning for alle.

Til bemærkningen om at falde mellem to stole, nævnte Pernille Vigsø Bagge, at det også handler om, at folkekirken er bygget op om en sognestruktur. Alle præster har som udgangspunkt tilknytning til et sogn.

Hun fremhævede, at hovedbestyrelsen tager det alvorligt med funktionspræster, men hun var også enig i, at funktionspræster også

må henvende sig til tillidsrepræsentanterne og Præsteforeningen. I forhold til tillidsrepræsentantfunktionen oplyste Pernille Vigsø Bagge, at reglerne er sådan, at tillidsrepræsentanterne vælges i provstiet mellem de tjenestegørende præster. Derfor kan man ikke vælge tillidsrepræsentanter på tværs af provstier og funktioner. Hun fandt heller ikke, at det er vejen frem.

Pernille Vigsø Bagge var glad for drøftelsen og understregede, at dialogen med delforeningerne skal fortsætte, men også at ledelseslaget skal inddrages i dialogen.

Flere opgaver til TR

Jens Kaltoft, Helsingør Stift, konstaterede, at flere og flere opgaver lægges over til tillidsrepræsentanterne. Han pegede endvidere på, at medlemsundersøgelsen viser tilfredshed med tillidsrepræsentanterne. Han spurgte, med afsæt i stiftskredsbestyrelsen i Helsingørs drøftelser, om ikke tillægget til tillidsrepræsentanterne bør forhøjes. Han så gerne, at Præsteforeningen fremsætter det som krav.

» Det er et ledelsesansvar at sørge for, at præsterne har nogle arbejdsforhold, som hænger sammen

Laura Daphne Jensen, Roskilde Stift, fandt også, at omfanget af tillidsrepræsentantarbejdet er omfattende. Hun var dog mere interesseret i at få tid til arbejdet end honorering.

Heine Holmgaard, Ribe Stift, vurderede, at det kan være en udfordring, når honorering af tillidsrepræsentanter bliver koblet sammen med arbejdsmiljørepræsentanterne. De gør et stort arbejde, men der er flere opgaver for tillidsrepræsentanterne. Han ville dog nødtigt tale arbejdsmiljørepræsentantfunktionen ned.

Iben Johanne Thomsen oplyste, at hovedbestyrelsen sidste år meldte ud, at tillægget til tillidsrepræsentanterne skulle hæves. Det lykkedes flere steder, men ikke alle steder. Hun fandt, at man godt kan argumentere for, at tillidsrepræsentanterne har flere opgaver. »

Iben Johanne Thomsen fortalte videre, at Præsteforeningen ved OK24 havde stillet krav om tid til tillidsrepræsentanterne. Det krav kom foreningen ikke igennem med; men hovedbestyrelsen vil tage det op igen. Hun tilsluttede sig, at det er en omfattende opgave.

Ikke demokratisk

Niels Peter Gubi, Aalborg Stift, bemærkede, at hovedbestyrelsen er sammensat af repræsentanter for forskellige lister. Han spurgte, om det er repræsentativt, og foreslog, at alle stifter er repræsenteret og måske også funktionspræster.

Pernille Vigsø Bagge svarede til Niels Peter Gubi, at hun havde forståelse for overvejelsen, som hun også selv har gjort sig. Hun fandt dog også, at det ikke er demokratisk, hvis stifter med op mod 400 præster som Helsingør og Aarhus skal tælle med samme vægt som Lolland-Falsters Stift. Hun var dog ikke afvisende over for gode forslag og bemærkede, at hovedbestyrelsens medlemmer er fordelt med tilknytning til stiftskredsbestyrelserne.

» Hovedbestyrelsen meldte ud sidste år, at tillægget til tillidsrepræsentanterne skulle hæves. Det lykkedes flere steder, men ikke alle

Marie-Louise Impgaard Sørensen, observatør for de ledige, konstaterede, at hun repræsenterer en gruppe, som ikke er organiseret. Derfor er det også lidt tilfældigt, hvem der kommer til repræsentantskabsmødet. Hun pegede på, at de fleste jævnlige er i arbejde. Mange af dem foretrækker ansættelse i vikariater. Det er derfor afgørende, at der er vikariater; ellers vil vikarerne se sig nødsaget til at søge stillinger uden for folkekirken.

Lediges udfordringer under radaren

En del af de ledige er med i en Facebookgruppe. I den gruppe har Marie-Louise Impgaard Sørensen fået nogle bemærkninger til repræsentantskabsmødet. Hun fremhævede blandt andet, at gruppen af ledige bakser med forskellige udfordringer, og at det er en gruppe, som går under radaren. OK24 har for man-

ge betydet, at levebrødet er revet væk, fordi biskopperne ikke vil ansætte vikarer og derfor vil vente med at slå stillinger op.

Marie-Louise Impgaard Sørensen undrede sig over, hvordan der kunne være mangel på lønkroner, når der i Aalborg Stift er 20 vakanter embeder.

Pernille Vigsø Bagge takkede Marie-Louise Impgaard Sørensen for kommentarerne og for at pege på de forhold, som vikarerne har. Pernille Vigsø Bagge tilkendegav også, at det er vanskeligt at forholde sig til deres forskellige individuelle forhold. Hun pegede på, at der ikke er mange ledige. De ledige teologer, der er, har folkekirken brug for uanset udmeldinger om ansættelsesstop og længere vakanser. Derfor skal folkekirken være en attraktiv arbejdsplads - også for vikarerne. Arbejdsmiljøundersøgelsen viser, at det heldigvis ser bedre ud end frygtet. De problemer, der er, kommer der en handleplan for.

Pernille Vigsø Bagge konstaterede, at OK24 er den bedste i mange år, og ridsede op, at vi har fået en lønstigning på 6%; de sidste provster er rykket op i LR37; vi har fået 12% pension på rådighedstillæg mod 3% før, og feriegodtgørelsen er også blevet højere. Derfor ville Pernille Vigsø Bagge heller ikke beklage, at Finansministeriet ikke havde budgetteret med en procent svarende til de gode resultater. Stifterne har selvfølgelig fået en større lønudgift fra 1. april og året ud. Pernille Vigsø Bagge sagde, at det betyder, at vi hele tiden hører, at vi ikke må bruge for mange penge. Hun beklagede udmeldingen om dynamisk ansættelsesstop, som hun mente var helt forkert. Man skal i stedet udfordre præstebevillingen til det yderste. Hun fremhævede, at selvom præstebevillingen sidste år blev brugt til det yderste, så var der alligevel 51 ubrugte årsværk. Præstebevillingen er med andre ord underfinansieret. Biskopperne skal rejse det problem overfor By-, Land- og Kirkeministeriet og Finansministeriet, lød det fra Pernille Vigsø Bagge.

Økonomien bliver justeret i 2025, slog hun fast og pegede på, at arbejdsgiver har været med til at indgå overenskomsten. Derfor skal biskopperne også være med til at sikre, at præsterne har ordentlige vilkår og ikke skal løbe hurtigt.

Tidsregistrering er ikke en ordning, som hovedbestyrelsen ønskede, lød det blandt andet fra Præsteforeningens formand Pernille Vigsø Bagge under drøftelse af tidsregistrering. Hun konstaterede og beklagede, at hovedbestyrelsen ikke har kommunikeret godt nok om tidsregistrering

Pernille Vigsø Bagge oplyste videre, at OK24 kun er 2-årig. Præsteforeningen skal derfor allerede efter sommerferien begynde at overveje, hvilke krav vi skal stille til OK26. En overenskomstforhandling, hvor Præsteforeningen vil presse på for at få mere i løn. Hun bemærkede, at det ikke giver mening, at der er vakante embeder og så samtidig sige, at der mangler penge. Der er en ubalance. Det peger Præsteforeningen på igen og igen, for der skal flere penge i præstebestillingen.

Janne Svensson, Lolland-Falsters Stift, var ikke uenig i, at der er brug for lønstigning, men for præsterne på Lolland-Falster har det medført en stigning i boligbidraget på kr. 1.400. Hun bemærkede, at tjenesteboligerne er dejlige, men hun og de øvrige præster har søgt embedet, ikke boligen. Hun ville der-

for vide, hvor Præsteforeningen er henne, og hvorfor foreningen ikke sikrer, at præsterne har rimelige boligudgifter. Hun så gerne, at præster betaler den samme kvadratmeterpris, uanset hvor man bor.

Hun bemærkede, at hun på sidste års repræsentantskabsmøde havde talt for tjenestebil, og nu ser hun stillingsopslag, hvor der står, at det forventes, at man har bil.

Hovedbestyrelsesmedlem og formand for boligudvalget Katrine Bjørn Andersen var enig i, at det ikke giver mening, at boligbidraget er så højt på Lolland-Falster. Hun forklarede, at det skyldes lokale forhold. Der er nemlig mange lejeboliger på Lolland-Falster. Det har betydning for fastsættelsen af boligbidraget. Det er jura, sagde Katrine Bjørn Andersen, som også kunne fortælle, at foreningens vurderingsmænd lige har været til møde >>

Hvordan løfter tillidsrepræsentanterne opgaven med funktionspræsternes forhold? En debat, som tillidsrepræsentant Kristina Nilsson Haderslev Stift og observatør for hospitalspræsterne Annette Vinter Hedensted (PRIS) genoptog i en pause

med boligudvalget. Det er afgørende, at de er skarpe på at forhandle og pege på de forhold, der kan trække ned, når man fastsætter boligbidraget.

Mikkel Holmegaard, Fyens Stift, er vurderingsmand på Fyn. Han kunne bidrage med at fortælle, at han havde været med til boligvurdering på Lolland-Falster og var enig i, at niveauet er alt for højt. Han bemærkede, at der er forskellige muligheder for at kompensere. Derfor så han gerne, at man standardiserer boligvurderingerne. Mikkel Holmegaard pegede blandt andet på, at der ikke tages højde for boligens stand.

Katrine Bjørn Andersen bekræftede, at der er stor forskel på praksis i stifterne. Hun fandt det derfor afgørende, at vurderingsmændene mødes og udveksler erfaringer.

Thue Petersen, Helsingør Stift, takkede hovedbestyrelsen for OK24, men undrede sig over efterslæbet. Han spurgte, om ikke man kunne genåbne Finansloven? Han spurgte, hvordan andre faggrupper har håndteret den manglende finansiering?

Finansloven bliver ikke genåbnet

Pernille Vigsø Bagge understregede, at Finansloven ikke bliver genåbnet. De forskellige faggrupper har løst det på hver deres måde. Hun fremhævede, at folkekirken også er lidt speciel, fordi vi har 60/40-ordning og et vist antal årsværk. Hun forklarede videre, at der er stor forskel på enhederne i folkekirken. Lolland-Falster er en meget lille enhed, hvor det kan mærkes, mens det i større stifter ikke nødvendigvis er så afgørende. Hun mindede om, at der kommer penge i 2025. Derfor kan man også roligt forhandle tillæg ved efterårets lønforhandling.

Thue Petersen spurgte, hvorfor arbejdsgiver accepterer en lønstigning, som ikke er finansieret?

Direktør Lars Qvistgaard bekræftede, at selvom det lyder underligt, så er det helt almindelig praksis. Finansministeriet ser på staten som helhed, når man beregner rammen for forhandlingen. Det er et likviditetsspørgsmål. Er der jobmobilitet og vakancer, kan man honorere de lønstigninger, der måt-

te være. Det gælder alle faggrupper i staten. Der sker ingen justering. Man indregner altid en lønfremskrivning, uanset hvad overenskomstforhandlingerne ender med, sagde Lars Qvistgaard. Finansministeriet justerer altid det kommende år, aldrig i det indeværende år.

Lars Qvistgaard bemærkede videre, at det ikke er rimeligt, at resultatet af OK24 tørres af på lønmodtagerne. Han bekræftede også, at der kommer penge i 2025. Det er afgørende i forhold til efterårets lønforhandlinger.

Herefter var der ikke flere, der ønskede ordet til OK24, og dirigenten spurgte, om der var andre spørgsmål/bemærkninger?

Klaus Møberg, Viborg Stift, ville gerne høre, hvilke tanker hovedbestyrelsen gør sig om flere friweekends. Han ville gerne holde fri, men han fandt det problematisk, hvis det betyder, at andre skal løbe stærkere.

Niels Peter Gubi, Aalborg Stift, spurgte, om andre havde bemærket, at Kirkeministeriet i en mail har meldt ud, at alle udnævnelser skal være ministeriet i hænde senest 10. juni, ellers bliver man ikke udnævnt før efter sommerferien? Det fandt han stærkt kritisabelt og opfordrede derfor Præsteforeningen til at tale med Kirkeministeriet.

Tidsregistrering og arbejdsskaber

Lisbeth Munk Madsen, kritisk revisor, spurgte om tidsregistrering kunne få betydning for arbejdsskader? Hun henviste til en sag under corona, hvor en præst var blevet smittet i en arbejdssammenhæng, men ikke fik det anerkendt. Kan man som præst komme i klemme, hvis man skriver antal timer, men ikke hvornår de timer ligger, ville hun vide.

Pernille Vigsø Bagge sagde som svar til Lisbeth Munk Madsen, at tidsregistrering ikke bør blive et problem i forhold til en eventuel arbejdsskadesag. Det er ikke sådan, at man skal registrere tidspunktet for arbejdets begyndelse og afslutning. Det er kun den samlede tid.

Til Niels Peter Gubi sagde Pernille Vigsø Bagge, at det er et problem med udnævnelserne. Hun har talt med ministeriet og vil gerne tage det op igen.

Til Klaus Møberg bemærkede Pernille Vigsø Bagge, at det er svært at tale om mere frihed i en præstemangelstid. Hovedbestyrelsen har

planer om at invitere arbejdsmarkedsforsker Janne Gleerup fra RUC til at komme med oplæg om modeller for organisering. Det kan løfte debatten og give os indsigt i, hvordan andre gør. Hun overvejede, om frihed kan blive et OK-krav.

Jens Bach Pedersen, København Stift, efterlyste en begrundelse for, hvorfor præsterne ikke er blevet orienteret om, hvad Præsteforeningen har tænkt og gjort i forhold til tidsregistrering.

Caris Johansen, Aalborg Stift, fandt, at tidsregistrering kan blive et gode og henviste til en sag om arbejdsskade, som hun havde haft i forbindelse med kørsel til en gudstjeneste.

Pernille Vigsø Bagge bekræftede, at foreningen og hovedbestyrelsen længe har arbejdet med tidsregistrering, ligesom hun har talt med flere journalister undervejs. Hun præciserede, at det *ikke* er en ordning, som hovedbestyrelsen ønskede. Kirkeministeriet har heller ikke ønsket den. Hun var opmærksom på, at præster i andre europæiske lande er fritaget; men trods ihærdige forsøg var det blevet afvist at fritage præster i Danmark. Hun tog til efterretning, at hovedbestyrelsen ikke har kommunikeret godt nok om tidsregistrering. Hun forklarede, at hovedbestyrelsen ikke har udarbejdet et høringssvar, fordi det er vanskeligt at modsætte sig en ordning, som skal beskytte lønmodtagere.

» Vi har fået en lønstigning på 6%, de sidste provster er rykket op i LR37, vi har fået 12% pension på rådighedstillæg mod 3% før, og feriegodtgørelsen er også blevet højere

Kristina Nilsson, Haderslev Stift, fandt det frustrerende, at det ikke er klart, hvordan skemaerne skal udfyldes. Præster arbejder på skæve tidspunkter, konstaterede hun og efterlyste, at når præster skal sidestilles med lønmodtagere med 8-16 arbejde, så vil det være oplagt at oplyse de skæve tider med aften- og weekendarbejde.

Søren Frost Jensen, Aarhus Stift, roste Præsteforeningen og de provster, han har mødt »

i denne tidsregistreringsdebat. Han konstaterede, at der er enighed om, at det er træls, men den gode nyhed er, at det gøres så fleksibelt som muligt. Han refererede til et godt møde med biskoppen, tillidsrepræsentanter og provster, hvor det blev præciseret, at man frit kan vælge, om man vil skrive 6,2 timer eller helt præcist, hvordan man arbejder. Den tilgang roste han.

Pernille Vigsø Bagge understregede, at Præsteforeningen ikke rådgiver i forhold til tidsregistrering. Det er en arbejdsgiveropgave, så foreningen vil anbefale, at man kontakter provst eller biskop, hvis man er i tvivl om, hvordan man skal tidsregistrere. Hun bemærkede, at reglerne ikke er lavet for at give mulighed for at kræve overarbejdsbetaling. Reglerne handler om at værne om medarbejderne, så man ikke arbejder for meget. Hun pegede på, at tidsregistrering skal sikre, at 11 timers- og 48 timers-reglerne, som er gældende, skal overholdes.

Peter Fischer-Møller, Danmarks gejstlige Brandsocietet, fandt, at drøftelsen om tidsregistreringen siger noget centralt om foreningen som både stands- og fagforening. Han efterlyste hovedbestyrelsens holdning til det spørgsmål, da han ikke kunne finde de begreber i hovedbestyrelsens mission og vision.

Iben Johanne Thomsen takkede for spørgsmålet, som hovedbestyrelsen har brugt megen tid på at drøfte. Hovedbestyrelsen er enig om, at Præsteforeningen skal vægte begge dele.

Der var ikke flere spørgsmål.

Dirigenten konstaterede, at årsberetningen er blev drøftet.

Hun bad forsamlingen tilkendegive, om de kunne godkende årsberetningen.

Årsberetningen blev godkendt.

Gruppelivsordningen

Herefter drøftede forsamlingen Præsteforeningens obligatoriske gruppelivsordning.

Direktør Lars Qvistgaard forklarede, at medlemmer af Præsteforeningen, som er i ansættelse, har en obligatorisk gruppelivsordning. Derudover har alle ansatte præster også en gruppelivsordning via deres ansættelsesfor-

hold. Det gælder både de overenskomstansatte og de tjenestemandsansatte. Lars Qvistgaard kendte ikke grunden til, at Præsteforeningen har en obligatorisk gruppelivsordning.

Han pegede på, at en del medlemmer synes, at kontingentet er højt. Hvis den obligatoriske gruppelivsordning opsiges, vil det medføre en reduktion i kontingentet.

» Arbejdsgiver har været med til at indgå overenskomsten. Derfor skal biskopperne også være med til at sikre, at præsterne har ordentlige vilkår og ikke skal løbe hurtigere

Lars Qvistgaard noterede sig, at der på medlemsmøderne var flere, som tilkendegav, at de er glade for ordningen, men der var også stemmer, som efterlyste mere fleksible ordninger. Lars Qvistgaard vurderede, at der er grund til at overveje ordningen. Han pegede på, at mange er singler, og familiekonstruktionen i dagens Danmark er ikke nødvendigvis den traditionelle kernefamilie med far, mor og et antal børn. Lars Qvistgaard vurderede, at det er en dyr ordning for unge medlemmer med lavere løn, at de betaler det samme som højere lønnede præster, provster og biskopper. Han havde også noteret sig, at mange medlemmer også gerne vil have indflydelse på, hvad de betaler for.

Lars Qvistgaard bemærkede, at da Gruppeliv blev drøftet på medlemsmøderne, var det uden konkrete alternativer. Det, konstaterede han, er nødvendigt, når man skal vurdere Gruppeliv og overveje, om der er bedre alternativer. Han understregede, at hovedbestyrelsen ikke har truffet beslutning om gruppelivsordningen, men at man havde taget det op for at få input.

Caroline Kollenberg Thisted, Helsingør Stift, startede debatten og påpegede, at på medlemsmødet i Helsingør var den klare melding, at det handler om værdipolitik, og man ønskede at beholde Gruppeliv. Der er meget, som adskiller præster, men Gruppeliv er en fælles ordning for alle præster uanset ansættelsesforhold og hvilket stift, man er ansat i.

Borgny Brünings-Hansen, Københavns Stift, havde været til medlemsmøde i København og på Bornholm. Hun oplyste, at drøftelserne på de to medlemsmøder havde været på linje med Helsingørs. Konklusionen var, at det er en god ordning især for den, som måtte komme i en situation, hvor ægtefællen med tjenestebolig uventet dør, ligesom kritisk sygdomsdækning er et gode. Hun bemærkede dog også, at der er ønsker om en sundhedsforsikring.

Preben Mogensen, Sydslesvig, oplyste, at han er tilhænger af en frivillig ordning.

Lars Qvistgaard spurgte, om repræsentanterne fra København og Helsingør vil fastholde den obligatoriske ordning, eller om de er med på en frivillig ordning.

Søren Frost Jensen, Aarhus Stift, kunne supplerende oplyse, at drøftelserne på medlemsmødet i Aarhus også havde kredset om det solidariske aspekt ved gruppelevsordningen. Personligt var han dog også positiv over for, at der kunne være en større fleksibilitet.

Mikael Byrial Jensen, Aarhus Stift, havde også været til medlemsmøde i Aarhus og var enig i, at stemningen på medlemsmødet var præget af ønsket om solidaritet og støtte til ægtefæller, som måtte komme i den situation at skulle fraflytte boligen. Han var dog også enig med Søren Frost Jensen i, at det vil være godt med mere fleksibilitet.

Caroline Kollenberg Thisted, Helsingør Stift, understregede, at det for hende »

Tillidsrepræsentant Jens Kaltoft, Helsingør Stift pegede på, at tillidsrepræsentanterne får flere og flere opgaver og foreslog, at hovedbestyrelsen derfor arbejder for, at tillæg til tillidsrepræsentanterne forhøjes

Tillidsrepræsentant Caris Johansen, Aalborg Stift, pegede på, at tidsregistrering kan blive et gode og henviste til en sag om arbejdsskade, som hun havde haft i forbindelse med kørsel til en gudstjeneste

handler om værdipolitik at betale til fællesskabet.

Lisbeth Munk Madsen, kritisk revisor, efterlyste også konkrete alternativer, så der er noget at forholde sig til.

Ida Secher, Roskilde Stift, spurgte, om man kan lave to ordninger: en frivillig og en obligatorisk.

Lars Qvistgaard oplyste, at det ikke er en mulighed. Han understregede, at en alternativ ordning skal have nogle pejlemærker, hvor fællesskabet fortsat er en del af ordningen, men at der kan være tale om højere grad af frivillighed og gerne med mulighed for tilvalg af fordele.

Mads Jakob Jakobsen, Haderslev Stift, oplyste, at medlemsmødet i Haderslev Stift også havde talt om solidaritet. Han tilsluttede sig, at debatten skulle suppleres med konkrete alternativer.

Niels Peter Gubi, Aalborg Stift, konstaterede, at hvis færre er med i ordningen, bliver det dyrere.

Inge Mader Jensen, Viborg Stift, fortalte, at på medlemsmødet i Viborg Stift var det også solidariteten, som blev drøftet. Man havde ikke talt om obligatorisk kontra valgfrit. Hun fandt, at det månedlige beløb, hun indbetaler til Gruppeliv er ret beskedent i forhold til,

hvad udbetalingen betyder for dem, som kan nyde godt af det. Hun ville derfor gerne betale til fællesskabet.

Borgny Brünings-Hansen, Københavns Stift, spurgte, hvad planen er nu? Skal hovedbestyrelsen træffe beslutning, eller vil repræsentanterne/medlemmerne præsenteres for alternativer?

» Finansministeriet ser på staten som helhed, når man beregner rammen for forhandlingen. Det er et likviditetsspørgsmål

Karin Christiansen, Helsingør Stift, var enig med Caroline Kollenberg Thisted og Lisbeth Munk Madsen, men fandt, at diskussionen på medlemsmødet blev mudret af ønsket om en sundhedsforsikring i stedet. Hun fremhævede, at det med at være single m.v. ikke er så afgørende. Livsomstændigheder ændrer sig. Har man ikke en familie på et tidspunkt, kan man måske få den senere. At betale til en forsikring er at betale til et fællesskab og håbe, at man ikke selv får brug for ordningen.

Lars Qvistgaard præciserede, at det ikke er enten/eller. Alle ansatte har en gruppelevs-

dækning; spørgsmålet er, om man skal have to.

Caroline Kollenberg Thisted, Helsingør Stift, præciserede, at hun ikke er optaget af antallet af gruppelevsordninger, men af præmien og det, man får udbetalt.

Lars Qvistgaard takkede for indlæggene og debatten. Han og hovedbestyrelsen vil undersøge alternative modeller. Han understregede, at hovedbestyrelsen ikke har truffet beslutning om Gruppeliv. Han forventer, at Gruppeliv vil blive taget op igen, når der er indhentet forslag til, hvordan det kan skrues sammen.

Herefter lukkede dirigenten punktet.

Regnskab og budget

Revisor Kim Larsen gennemgik regnskabet og fremhævede, at sidste års underskud er vendt til et overskud.

Kim Larsen oplyste, at forskellige elementer er baggrunden for overskuddet i år. Blandt andet er kontingentindtægterne steget, da kontingentet er blevet reguleret, og der har været en medlemstilgang på 61.

Andre driftsindtægter er blandt andet Brandsocietetet, som har dækket 1/3 af udgifterne til repræsentantskabsmødet samt efterfølgende givet et tilskud, som dækker de resterende udgifter til repræsentantskabsmødet. Derudover har Præsteforeningen tjent på salg af møbler med videre i forbindelse med flytning.

Vedrørende »Præsten« oplyste Kim Larsen, at udgifterne er faldet, og at annonceindtægterne er steget. Han pegede på, at trykkeomkostningerne samtidig er faldet.

Kim Larsen fremhævede, at besparelser i forhold til hovedbestyrelsen, sekretariatet med videre har medført, at der er sparet kr. 600.000 i forhold til det budgetterede. Alt i alt viser driftsresultatet en forbedring på kr. 800.000.

Kim Larsen forklarede, at posten »hensatte forpligtelser«, refererer til gruppelevsordningen. Den kommer ikke ind i resultatopgørelsen, men kører i sit eget lukkede kredsløb. Der er en mellemregning mellem Forenede Gruppeliv og Præsteforeningen, alt efter hvor mange udbetalinger Gruppeliv har dækket.

Kritisk revisor Lisbeth Munk Madsen havde ingen bemærkninger og oplyste, at hun har fået fyldestgørende svar på alle spørgsmål.

Dirigenten spurgte, om der var spørgsmål til regnskabet?

Der var ingen spørgsmål.

Regnskabet blev herefter godkendt.

Budget 2025

Herefter blev budgettet for 2025 fremlagt af Lars Qvistgaard. Han indledte med at fortælle, at økonomi fylder rigtig meget for Præsteforeningen og for hovedbestyrelsen.

Foreningens investeringspolitik har været drøftet i flere omgange. Hovedbestyrelsen har vedtaget en investeringspolitik, som Torben Ebbesen, medlem af hovedbestyrelsen og hovedkasserer, redegjorde for. Torben Ebbesen oplyste, at Præsteforeningens midler ikke bliver investeret i tobak, alkohol, voksenunderholdning, børnearbejde, våben med videre. Investeringspolitikken har en meget høj ESG score.

Lars Qvistgaard oplyste, at budgettet er blevet udarbejdet uden kendskab til OK24-resultatet, administrationsomkostningernes størrelse efter flytning af sekretariatet og efter at Færøerne har meldt sig ud med deraf følgende tab i kontingentindtægt. Lars Qvistgaard fortalte videre, at der ikke er indregnet afkast fra formuen i budgettet for driften. Alt i alt ender budgettet med et beskedent underskud, som ikke giver anledning til bekymring, da der er lagt et forsigtigt budget. Foreningen har en god økonomi.

Der var ingen spørgsmål til budgettet.

Herefter blev Lisbeth Munk Madsen valgt som kritisk revisor. Provst Jens Elkjær Pedersen blev valgt som kritisk revisorsuppleant.

Martin Rønkilde fik herefter ordet og opfordrede forsamlingen til at bevare det spørgeskema, som By-, Land- og Kirkeministeriet har udsendt vedrørende menighedsrådsarbejdet.

Tidsregistrering

Herefter holdt biskop Elof Westergaard og Thue Petersen oplæg om tidsregistrering. Oplæggene omtales i Præsten nr. 36.

Efter oplæggene var der gruppearbejde. »

REFERAT FRA DANMARKS GEJSTLIGE BRANDSOCIETETS GENERALFORSAMLING

Beretning

Efter mødets åbning blev Anna Jensen valgt som dirigent.

Direktør Lars Qvistgaard aflagde beretning og fortalte, at bestyrelsen har en stor opmærksomhed på Brandsocietetets rolle. Bestyrelsen formidler forsikringer gennem Tryg; det giver en provision. Bestyrelsen drøfter, hvordan provisionen skal bruges. Brandsocietetet giver tilskud til repræsentantskabsmødet. Det har bestyrelsen besluttet at fortsætte med; men bestyrelsen har også givet et tilskud til flytningen af sekretariatet fra Linnésgade ved Nørreport til Østerbro i København.

Bestyrelsen er meget optaget af at have en ansvarlig investeringspolitik.

Lars Qvistgaard oplyste, at en kommende opgave er genforhandling af aftalen med Tryg. Bestyrelsen ønsker at få en bedre aftale.

Lars Qvistgaard nævnte, at når Præsteforeningens årshjul flyttes, så afholdes repræsentantskabsmødet omkring 1. februar. Det vil derfor ikke være muligt at fremlægge regnskabet. Derfor bliver Brandsocietetets regnskab forskudt. Generalforsamlingen vil fra næste år få et foreløbigt estimat, mens regnskabet fremlægges det efterfølgende år.

Lars Qvistgaard understregede, at det, ifølge revisor Kim Larsen, er helt normal praksis.

Regnskab

Revisor Kim Larsen gennemgik Danmarks gejstlige Brandsocietetets regnskab. Han fremhævede, at aktiviteten er formidling af forsikringer, så man får en provision. Den provision er på samme niveau som sidste år.

Omkostningstallene er også på samme niveau. Han pegede på, at udgifterne til repræsentantskabsmødet, ca. 500.000, er overført til Præsteforeningen. Ca. 300.000 er lagt på egenkapitalen.

Underskud i 2022 er vendt til et overskud i 2023.

Der var ikke spørgsmål til regnskabet.

Eva Tøjner Götke, som ikke var til stede, blev genvalgt til bestyrelsen med applaus.

Jette Marie Bundgaard-Nielsen, som ikke var til stede på generalforsamlingen, blev genvalgt som foreningsvalgt revisor.

Ligeledes blev revisionsfirmaet Beierholm genvalgt som foreningsvalgt statsautoriseret revisor.

Jens Bach Pedersen, Københavns Stift, glædede sig over orienteringen fra Brandsocietetet, men ville gerne høre, om der er alternativer til Tryg Forsikring.

Peter Fischer-Møller, Danmark gejstlige Brandsocietet, svarede, at bestyrelsen drøfter dette spørgsmål løbende og har en kritisk samtale med Tryg om deres tilbud til foreningens medlemmer. Peter Fischer-Møller opfordrede alle til at overveje hvilken forsikringsordning, der passer bedst til deres forhold.

Mikael Byrial Jensen spurgte - i lyset af krigen i Ukraine - om man skulle revurdere investering i våben?

Lars Qvistgaard fandt, at det er et godt spørgsmål, men han henviste også til sidste års presseopmærksomhed omkring PFA og investering i våben. Lars Qvistgaard vurderede, at det er en overvejelse, som kræver eftertanke. Han mente, at der under alle omstændigheder er våben, som man ikke bør investere i. Lars Qvistgaard pointerede, at hverken hovedbestyrelsen eller bestyrelsen i Brandsocietetet har forholdt sig til det spørgsmål.

Peter Sode Jensen, Ribe Stift, spurgte om hvor mange medlemmer, der har forsikring gennem Brandsocietetet?

Lars Qvistgaard oplyste, at Præsteforeningens medlemmer har tegnet 4295 policer i Tryg. ⚡

HVOR HOPPER KÆDEN AF?

»Som ny studerende brugte jeg tid på at komme ind i jargonen, at acceptere den begrebskultur, jeg skulle tillægge mig. Det er lykkedes, trods skepsis. Så kom sprogfagene«. Camilla Kjøller Simonsen spørger, hvorfor mon så mange falder fra i begyndelsen af uddannelsen

Camilla Kjøller Simonsen
Stud.theol.

Det har krævet et langt tilløb at indsende dette. Jeg er studerende på 6. semester på bacheloruddannelsen i teologi på Aarhus Universitet, men siden jeg satte mig i undervisningslokalet for første gang, blev jeg ramt af en underlig følelse. Trangen til at få disse tanker formuleret på en saglig måde er vokset i forbindelse med debatten om præstemangel sammen med mit kendskab til, hvilke tiltag Præsteforeningen i første omgang ønsker for at afhjælpe dette problem.

Jeg har efterhånden vænnet mig til folks store øjne, når jeg præsenterer oldgræsk, hebraisk og latin som pensum - og som årsag til, at min bacheloruddannelse er et år længere end det gængse. Men forstået vigtigheden af en så stor mængde sprogundervisning har jeg stadig ikke. Jeg kender en del præster, og når jeg spørger dem, hvornår de sidst har brugt deres sproglige uddannelse, så er svaret kort. Det eneste virkelig relevante svar, jeg har kunnet få, var fra en præst, der bruger sit ordforråd på latin, når vedkommende ser Harry Potter.

Spørger man underviserne, er det et spørgsmål om, hvor dybt man kan komme ned i teksten. Og det har i den grad relevans! Men havde man, med et lidt mindre arbejdspress, kunnet komme frem til de samme informationer? Jeg tror det. Det er sjældent i mine egne grammatiske kundskaber, jeg finder de vigtig-

ge pointer, men meget oftere i kommentarer til fx Ny Testamente eller øvrig litteratur fra forskning i teologiens verden.

Medlem af curlinggenerationen?

Nu til det store spørgsmål: Er jeg i virkeligheden bare et glimrende eksempel på et ungt menneske i 20'erne, opvokset i den såkaldte curlinggeneration, som bare ikke »gider« terpe de grammatiske endelser i perfektum? Det synes jeg faktisk ikke. Og havde der ikke været præstemangel, havde det nok ikke været en debat, det var værd at tage. Men jeg har set de mest fantastiske potentielle folkekirkepræster knække nakken på en uddannelse, som tager 6 år, men som kun i bidder føles arbejdsrelevant. Engang imellem lander tanken på, om det i virkeligheden bliver de 20 uger på Pastorseminaret, som virkelig giver mig den ballast, jeg skal have for at kunne blive en dygtig præst.

Min pointe er faktisk ikke, at vi skal droppe sprogundervisningen. Ikke totalt i hvert fald. Fra mit perspektiv virker det som om at man på et større plan har glemt, at vi bliver flere og flere akademikere, og at meget, meget få af os behøver at være så dygtige, at vi kan forske eller arbejde med på den næste bibeloversættelse.

Ifølge Omnibus er det kun 34% af de studerende, som begynder på bacheloruddannelsen i teologi på AU, som ender med at gennemføre. Derfor går det faktisk ud over min forstand, at man ikke har en bredere og mere detaljeret debat om, hvorfor »præsterne« falder fra alle rede i første led af kæden. ☹

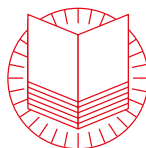
»KRIGEN MELLEM DE DÅRLIGE ALTERNATIVER«

Thorhild Schousboe Laursen,
tidligere Hasseris og Løgumkloster

Under denne overskrift skrev Hans Raun Iversen i Præsten nr. 11-12, 15. marts, et indlæg om den ulyksalige forvirring omkring Fadervors bøn »Helliget blive/vorde Dit navn«. Forgæves har jeg ledt efter en reaktion på dette vigtige indlæg fra en eller anden tjenstgørende præst, provst eller biskop. Siden 1992 er forvirringen bare fortsat. Når man som emeritus kommer rundt forskellige steder, bliver Fadervor i kor til en kamp mellem vorde-tilhængerne og blive-tilhængerne. Landets biskopper har jo valgt side. De er mig bekendt alle på det hold, jeg kalder vorde(vorte)-holdet. Gladelig excellerer man i mange menigheder i den skrækelige 2020-oversættelse (man skal jo følge med tiden), men fastholder Fadervors vorde.

I det nævnte indlæg argumenterer Hans Raun Iversen overbevisende om, at både »blive« og »vorde« er dårlige alternativer, indholds-mæssigt, og fortæller så, at han for sit vedkommende er gået over til at sige »være«. Det er jeg også! Så tak til Hans Raun Iversen. Det skader ikke, at man også i Folkekirken engang imellem tænker over, hvad det er, man i grunden står og siger. Giver det altid mening, eller gør man bare, som man plejer. Apropos Fadervor foreslog pave Frans for lang tid siden, at omskrive bønnen »led os ikke i fristelse« til »lad os ikke falde i fristelse«. Det tog jeg til mig, når man ikke kan komme overens med muligheden for, at Gud virkelig skulle finde på at lede os i fristelse. Selv noget så centralt som Fadervor har undertiden brug for refleksion. ☹

Sygdommens landskab er ikke et område, vi selv har opsøgt

Anmeldt af

Irene Kristina Lindegaard
Mejdal sogn

Gud, hvor jeg savner ham!
Refleksioner om sygdom,
sorg og håb

Jakob Sør Esmarch
Lohse 2024, 304 sider,
2. oplag

»I min fremtid håber jeg på,
at Gud vil gøre mig rask«
Simon Sør Esmarch

Når vi planlægger en rejse til Rom, Kreta, Island, eller hvor vi nu gerne vil hen, så kaster vi os over rejseguiden, hvori vi kan lære af andres erfaringer. Hvilke restauranter skal vi vælge? Hvilke museer er værd at besøge? Valuta, regler, temperaturer - og hvordan er badevandet egentlig? Vi ved godt, når vi åbner rejseguiden, at vores rejse ikke bliver helt den samme som den, vi ser beskrevet, for der er så mange forhold, der spiller ind, men vi får et indblik i, hvordan det kan se ud.

Denne bog er en form for rejseguide. Det er rejseguiden, som vi ikke synes skulle være nødvendig; men det er den. For også børn bliver syge, også børn mistes.

Kræfttramt

Det er fortællingen om en dreng, der bliver ramt af kræft. Det er fortællingen om en far, en præst, en familie. Og det er fortællingen om tro og tvivl, der kan bølge i et menneske, når afgrunden ryster.

Forfatteren tager os med på en rejse. En smuk og forfærdelig rejse gennem tro, tvivl, glæde, sorg, håb, fortvivlelse og magtesløshed. Han og hustruen mistede deres dreng Simon, og vi får lov at følge en fars tanker fra sygdommens begyndelse til en sorg, der bliver en del af livet.

»Sygdommens landskab er ikke et område, vi selv har opsøgt. Vi er blevet slynget ind i landskabet uden mulighed for at vælge det fra«

Gennem en ærlig og personlig fortælling lukkes vi ind og inviteres med på vandringen gennem sygdommens og sorgens landskab.

Vi begynder i et sommerhus i februar måned med brændeovn og vesterhavs-

brus. og tager med til læge og på sygehus. Venter på svar, håber på bedring. Følger, hvordan familien rykker sammen, hvordan ord kan trøste, men også oprøre.

Trosrejsen

Parallelt gennem hele bogen følger vi også den trosrejse, Jakob Søe Esmarch bliver kastet ud i - som far, som præst, som et troende menneske:

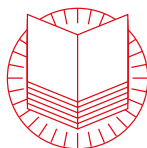
»Hvem er du, Gud? Er du her overhovedet, Gud? ... Jeg kan ikke bære ansvaret for Simons helbred. Jeg har brug for, at han, der har ansvaret, tager ansvaret. Jeg vil lade Gud om at være Gud - og selv blot være menneske«.

Bogen er skrevet med en stor teologisk faglighed og et skarpt blik for en skelnen mellem personlig og privat. Formen er dagbogsnotater tilsat refleksioner og inddragelse af relevant litteratur som C.S. Lewis, Victor E. Frankl og mange andre.

Det her er en af de bøger, man ikke kan lægge fra sig. Selv når sidste side er læst, bliver ordene siddende fast i tankerne. Den er smuk og klog, og den giver læseren et stærkt indblik i det landskab, som ingen af os vil vælge, men som vi alligevel kan blive tvunget ud i. ❧

»Vi begynder i et sommerhus i februar måned med brændeovn og vesterhavsbrus«. Senere følger ventetiden, og tider med trøst og oprevne følelser

Trædesten til at håndtere lidelsen

Anmeldt af
Jane Fromberg,
Mariehøj Kirke

**At være med det,
der er svært**
- en bog om at
håndtere lidelse

Martin Holmgaard Laursen
Muusmann 2024

»AT VÆRE MED DET, DER ER SVÆRT« er titlen på Martin Holmgaard Laursens bog om at håndtere lidelse. En bog, der trods sit tema er en bog fuld af lys, håb og mening.

» I stedet for at kæmpe mod lidelsen skal vi som mennesker 'turde være med det svære'

Martin Holmgaard Laursen (f.1966) er aut. psykolog og har tidligere arbejdet som adjunkt på lærerseminarier i Haslev, Jelling og Aarhus. Han har siden 2008 arbejdet med kræftpatienter, også i den palliative fase, med fokus på hvordan livet bedst leves på trods af de begrænsninger, som alvorlig sygdom medfører.

For Laursen er lidelsen ikke blot en beklagelig fejl ved menneskelivet, som vi

skal forsøge at undslippe, men derimod et eksistentielt grundvilkår og som sådan en del af ethvert menneskeliv.

I stedet for at kæmpe

Lidelsen er et grundvilkår, som når vi inviterer den indenfor og åbner os for den, tilmed kan bringe os nye indsigter og erkendelser og dermed også en mulighed for at vokse som mennesker.

I stedet for at kæmpe mod lidelsen skal vi som mennesker »turde være med det svære«. Det betyder, at vi skal indse, at det ikke er alt her i tilværelsen, som vi har kontrol over eller kan handle os ud af.

Til flere af afsnittene i bogen er der *Øvelser til refleksion* – som er en opsamling af kapitlernes tanker. Forfatteren taler om »Ni trædesten«:

- Tag imod og giv slip
- Bevidn lidelsen
- Dyrk tillid
- Se på håbet
- Lad tiden arbejde
- Udfold taknemlighed
- Få øje på tankernes karrusel
- Tag kontakt til naturen
- Giv lidelsen mening

Bogen er velskrevet og taler til enhver af os, som gerne vil blive klogere på, hvordan vi kan være med det, der er svært. Dette gælder, hvad enten vi selv er liden-de, eller vi er pårørende. ❧

15. søndag efter trinitatis

Salmernes Bog 73,23-28 og Lukasevangeliet 10,38-42/
Martha og Maria

Hanne Jul Jakobsen,
sognepræst i
Møllevangskirken,
Aarhus V

Foto: Lars Salomonsen

» Måske gør man det stadig ude på landet, men i byen, hvor jeg bor, er man holdt op med det for flere år siden: At komme uanmeldt på besøg

Til tekststykket

Det banker uanmeldt på døren hjemme hos søstrene Martha og Maria. Det er Jesus! »Kom ind«, siger Martha og går straks i gang med at bage en kage, men hun lukker ham ikke rigtigt ind. Det gør derimod Maria. Hun åbner sig opmærksomt og lyttende overfor det underfulde, Jesus vil dele med dem. Martha har ikke blik for, at dét er vigtigere end praktiken, og Jesus må bede hende om at respektere Marias åndelige behov.

Til sagen

Det er Martha, der opfører sig, som man kan forvente af hende, og Maria, der ser stort på al ære og værdighed og giver sig

» Jeg tror du overlever/ min manglende opmærksomhed/ men jeg gør ikke/ i længden

selv lov til bare at være til og lade sig fylde af ånd og gode ord. Det er interessant, at fortællingen står i umiddelbar forlængelse af lignelsen om den barmhjertige samaritaner. Måske er det en narrativ udfoldelse af det dobbelte kærlighedsbud? I hvert fald understreges det, at det er livsnødvendigt ikke bare at tage sig

SALMER

- 754 Se, nu stiger solen (Salmer.dk) Gud i dine hænder
- 411 Hyggelig, rolig
- 678 Guds fred er glæden
- 675 Gud, vi er i gode hænder
- 810 Blandt spurvefjer og blade

sammen og arbejde, men også at prioritere tiden til at tage imod Guds ord og livgivende kærlighed.

Til debat

Mange i vores generation har ophøjet arbejdet til selve meningen med livet. Der ligger en høj grad af selvrealisering i mange menneskers arbejdsliv. Måske er det derfor, at udbrændthed og stress er en markant tendens i vores tid? Selvom vi aldrig i historien har haft mere fritid, sukker mange af os alligevel efter mere tid. I en tid, hvor velfærdssamfundet er under pres, advarer man fra politisk hold mod at reducere arbejds- »

tiden og er igen begyndt at italesætte arbejdet som en samfundspligt. Det kan man være enig eller uenig i, men måske ligger der en aflastning i at tale om arbejdet som en fælles pligt – en form for opgør med arbejdets selvrealiserende karakter?

Ora et labora sammenfatter Benedikt af Nursias grundregel om at forene bøn med praktisk arbejde. I et sekulariseret arbejdsliv spiller bønnen og den åndelige praksis enten en begrænset eller ingen rolle; men har vi ikke som kirke en fornyet opgave i at gentage den urgamle erfaring af åndedragets naturlige bevægelse – den livsnødvendige vekselvirkning mellem bøn og arbejde, mellem at modtage og give?

Tilfælles

Måske gør man det stadig ude på landet, men i byen, hvor jeg bor, er man holdt op med det for flere år siden: At komme uanmeldt på besøg. Det er yderst sjældent, det sker, at nogle af vores venner og naboer banker på døren uden at have sendt en besked først. Jeg gør det heller ikke selv, men jeg tror, vi er i fare for at miste noget værdifuldt: nemlig evnen til at sætte sig ned og tale med et andet menneske, helt spontant og uden at have planlagt det. Smide det, vi har i hænderne, slukke for computeren og lytte til det forunderlige eller helt almindelige, som den anden vil dele med os, uden at tænke, at det er en fejl eller spild af tid, men snarere, at det netop er det, der er meningen med livet.

Tilskyndelser

1. Øv dig i at tage imod i stedet for altid at kæmpe for at tage dig sammen.
2. Lykken er at være nær Gud.
3. Det mest værdifulde, du kan give et andet menneske, er din tid.

Tilnærmelser

Jens Christian Grøndahl har skrevet en af bøgerne i serien »Kristendommen ifølge ...«. Den, der hedder »Min svage tro«, og som er stærkt anbefalelsesværdig for

prædikanter. Han skriver klogt og ærligt om at åbne sig for troen som voksen, om ånd, afmagt og det vanskelige i at overgi-

» Måske er det derfor, at udbrændthed og stress er en markant tendens i vores tid

ve sig og tage imod: »Jeg har på fornemmelsen, at det allermest radikale ved den kristne næstekærligheds fællesskab viser sig dér. Ikke som et spørgsmål om, hvorvidt man er parat til at udvise den, men i spørgsmålet, om man er parat til at tage imod den« (p. 90).

Tilknytning

»Udholdenhed

Kære Gud.

Jeg er ikke god til at bede på bestemte tidspunkter.

Jeg glemmer tit

at lægge dagen i dine hænder eller takke for den

når jeg går i seng.

Jeg tror du overlever

min manglende opmærksomhed

men jeg gør ikke

i længden.

Jeg længes efter at trække

vejret i din rytme

og være i dit åndedrag.

Jeg savner den ro

og det lys

som er på bønnens og stilhedens plads,

men jeg bilder mig ind

at jeg ikke har tid.

Gud, giv mig tid

til at finde et sted

til at finde ind i dit åndedrag

hver dag«.

Fra min bog: Brugte Bønner – Et værdygtigt redesign af Davids salmer, Eksistensen 2022 (p. 138). ☞

OPTJENES FERIE UNDER STUDIEORLOV?

Optjener jeg ferie under min studieorlov?

Der optjenes ferieret under tjenestefrihed i op til 6 måneder. Det er dog en betingelse, at den optjente ferie afholdes inden ferieperiodens udløb. Den kan ikke overføres eller godtgøres som ellers.

D.v.s at hvis du afvikler orloven inden 1. september i år, skal den optjente ferie være afviklet senest 31. december i år.

Med venlig hilsen Sekretariatet

På hjemmesiden ligger andre spørgsmål og svar

Rubrikken erstatter ikke konkret juridisk rådgivning. Har du spørgsmål, anbefaler vi, at du kontakter sekretariatet. Alle spørgsmål og svar fra Præsteforeningens Blad er samlet på hjemmesiden.

UGE TIL UGE

JUDARNA, ISRAEL & KYRKAN

Symposium 14-16 november i Göteborg
NORDEUROPEISK LUTHERAKADEMI

Kyrkans relation till judarna och judarnas förhållande till landet Israel – dessa och liknande frågor har flitigt behandlats genom historien. De *politiska* och *ideologiska* dimensionerna har visat sig vara mycket laddade, men hur har den *teologiska* dimensionen sett ut? Vad får en teologisk analys i Bibelns ljus för konsekvenser för kyrkans uppdrag idag i relation till det judiska folket?

Välkommen till en konferens som adresserar temat »Judarna, Israel och kyrkan« ur ett bibliskt och kyrkohistoriskt perspektiv!

Program

Torsdag 14 november

- 14.00: Inledning. Reidar Hvalvik: Det jødiske nærværet i den tidlige kirkehistorien
- 16.00: Knut Alfsvåg: »For jøde først«: Om kristen misjon till jøder og hedninger
- 17.30: Kvällsmat
- 19.00: Daniel Johansson: Felix Mendelssohn, en evangelisk-luthersk jude. Gemütlichkeit
- 21.00: Aftonbön

Fredag 15 november

- 9.00: Morgonbön
- 9.15: Knut Alfsvåg: Martin Luther og jøderne – på 1500-talet och i debatten på 2000-talet
- 11.00: Sahar Sadlovsky: Gentile Christians to be Light to Israel? A Non-Dispensational Model for Mission to Jews Lunch på egen hand
- 14.00: Reidar Hvalvik: Israels plats i frälsningshistorien enligt Romarbrevet 9-11
- 15.30: Sahar Sadlovsky: Old Testament Promises to Israel. A Christological reading?

16:00: Timo Laato: »Så ska hela Israel bli frälst« (Rom 11:26)

16.30: Samtal och diskussion utifrån eftermiddagens föredrag

17.30: Kvällsmat

19.00: Jan Bygstad: Fariseism och kristendom

20.15: Årsmöte

21.00: Aftonbön

Lördag 16 november / fakultetens dag

9.00: Morgonbön

9.15: Daniel Johansson: Bibeltimma över sändebrevet till församlingen i Filadelfia (Upp 3:7-13)

10.00: Jan Bygstad: Treenigheten och Gamla testamentet

11.30: Torbjörn Johansson: Judarna, Dietrich Bonhoeffer och Bethelbekännelsen 1933

12.30: Avslutning

Arrangör

Nordeuropeisk Lutherakademi (NELA). NELA bildades 1997 och arrangerar i regel ett symposium varje år.

»NELA's syfte är att värna, förnya, skapa förståelse för, och sprida kännedom i de nordeuropeiska lutherska kyrkorna om deras teologiska arv och stimulera forskning kring detta. Allt detta skall göras under trohet mot den heliga Skrift och såsom de evangelisk-lutherska bekännelseskriterierna (Konkordieboken) om Skriften vittnar« (ur föreningens stadgar).

För mer information: www.lutherakademi.org

Praktiskt

Tid: 14–16 november 2024. Notera att konferensen övergår i *Fakultetens dag* på lördagen (www.ffg.se)

Plats: Församlingsfakulteten, Ekmansgatan 3 i Göteborg

Konferensavgift: 600 kr (300 kr/dag torsdag-fredag)

För medlemmar: 400 kr

För studenter: 300 kr (möjligt att söka stipendium)

I konferensavgiften ingår kaffe och fika, övrig mat på egen hand. Anmälan: senast 15 oktober till info@ffg.se eller +46 31-778 35 40

SEKRETARIAT

PERSONALIA

DÖDSFALD

Thorvald Kristian Thomsen

pastor emer., titl. Brejning. Født den 16. august 1925, død den 25. juli 2024.

AFSKED

Katrine Gaub

sp. i Kongeåpastoratet i Ribe Stift er afskediget efter ansøgning fra den 30. november 2024.

René Høeg

sp. i Hadsten-Vissing-Ødum-Hadbjerg-Lyngå-Skjød-Lerbjerg Pastorat og provst for Favrskov Provsti i Aarhus Stift er afskediget fra den 31. august 2024.

UDNÆVNELSER

Caspar Wenzel Tornøe

er ansat som sp. (kbf) i Gimsing Pastorat i Viborg Stift fra den 15. august 2024.

Peter Herold Søgaard

sp. (oa) i Sneum-Tjæreborg Pastorat i Ribe Stift er ansat som sp. (kbf) smst. fra den 1. september 2024.

Louise Amalie Joensen

sp. (kbf) i Jyderup-Holmstrup Pastorat er ansat som sp. (kbf) i Undløse-Søndersted Pastorat i Roskilde Stift fra den 1. september 2024.

Eberhard Henrik von Oettingen

knst sp. i Halk-Grarup-Vilstrup Pastorat i Haderslev Stift er ansat som sp. (oa) (kbf) smst. fra den 1. september 2024.

Jørgen Peder Jørgensen

er ansat som sp. (oa) i Sankt Marie Pastorat i Haderslev Stift fra den 1. september 2024.

OMDANNELSE M.V.

Ved kgl. resolution af 20. februar 2024 er det bifaldet, at Lemvig Sogn og Heldum Sogn i Viborg Stift sammenlægges til et nyt sogn med navnet Lemvig Sogn med virkning fra den 1. december 2024.

LEDIGE STILLINGER

SKØDSTRUP PASTORAT – RETTELSE

Stillingen var opslået i blad 30-31 med forkert udløbsdato.

Opslaget udløb den 12. august.

Provst for Odder Provsti og sognepræst i Odder-Tunø Pastorat

Stillingen som provst for Odder Provsti og præster i sundhedssektoren i Region Midt og sognepræst i Odder-Tunø Pastorat er ledig.

Stillingen er klassificeret i lønramme 37 med et provstetillæg på 32.200 kr. årligt i afrundet grundbeløb pr. 31. marts 2012.

Den administrative/ledelsesmæssige del af stillingen udgør 75%.

Der er tilknyttet en sekretær til provstiet. Provstikontoret er beliggende i Odder.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 9. september 2024.

Sognepræst i Lemvig Pastorat i Viborg Stift

Stillingen som tjenestemandsansat sognepræst i Lemvig Pastorat er ledig til besættelse den 1. december 2024.

Stillingen er en fuldtidsstilling, og du kommer til at indgå i et samarbejde med vores kbf. sognepræst og vore kirkefunktionærer omkring Lemvig Kirke, Heldum Kirke, Lemvig Kirkegård og Kirkehuset.

Der er tradition for et bredt samarbejde mellem præster, menighedsråd, ansatte og frivillige.

På www.lemvigkirkerne.dk kan du læse om vore lokaliteter og aktiviteter i Pastoratet.

Stillingen aflønnes efter løngruppe 1 i aftale om aflønning af tjenestemandsansatte præster i folkekirken. Der er knyttet tjenestebolig til stillingen.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Ansøgningsfrist: 9. september 2024.

Sognepræst (oa) i Als-Øster Hurup og Skelund-Visborg pastorater

Stillingen som overenskomstansat sognepræst i Als-Øster Hurup Pastorat og Skelund-Visborg Pastorat, Hadsund Provsti i Aalborg Stift er ledig til besættelse.

Stillingen er en fuldtidsstilling.

Som ny sognepræst får du et introduktionsforløb, hvor du får en mentor, der guider dig igennem i den første tid i embedet og sætter dig nærmere ind i de forskellige arbejdsopgaver, der er for en præst.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 9. september 2024.

Præstekraver

vaskes og pibes. Poignetter vaskes.

Else Markussen

Svanevej 4, 7600 Struer

Tlf. 2298 6246

Mail: elsemarkussen2607@gmail.com

Se mere på
www.mfrk.dk

VIDSTE DU, AT »PRÆSTEN« ER TILGÆNGELIG FREDAG MORGEN PÅ FORENINGENS HJEMMESIDE?

Vil du være med til at støtte den grønne dagsorden og spare på papiret, så skriv til ddp@praesteforening.dk og afmeld den fysiske levering af bladet.

I stedet kan du læse »Præsten« på din tablet, hvor og hvornår du vil.

Du vil modtage en mail hver fredag med link til bladet.

Præstekraver m.m.

Jeg vasker, stryger og piber hvad til præstedragten hører - hurtigt og omhyggeligt.

Merete Christiansen

Høegsvej 32 i, Hammershøj, 8830 Tjele

Tlf. 30 29 90 54 eller meretethimes@webspeed.dk

**MODTAGER DU IKKE BLADET
RETTIDIGT, SÅ KONTAKT
SEKRETARIATET STRAKS**

FELIX REJSER

Få uforglemmelige oplevelser med din menighed

En fælles rejseoplevelse er med til at styrke fællesskabet i dit sogn og menighed.

Felix Rejser er specialister i sogne- og menighedsrejser og vi tilpasser altid rejsen, så den passer præcis til jeres behov.

Tag fx til Grækenland, Tyrkiet, Cypren, Egypten, Jordan, Rom eller London.

**Kontakt os og hør mere på 7592 2022
eller på kontakt@felixrejser.dk**

Sogne- og menighedsrejser

STINE MICHEL med:

- Babettes gæstebud frit efter Karen Blixen
- Den lille prins frit efter Antoine de Saint-Exupery
- Rødhalsen frit efter Selma Lagerlöf
- Sommerfugledalen frit efter Inger Christensen
- Sorgens mange ansigter

KONCERTERNE egner sig godt til:

- En del af en gudstjeneste
- Kirkekoncert
- Koncert for mini/konfirmander
- Skole-kirke-samarbejde
- Kor-projekter

"Stine Michel og hendes orkester rummer flere udtryksfulde aspekter end en koncert - og en større grad af ægthed og nærvær end en teaterforestilling."

Kulturhuset Industrien, Aarup

Tlf.: 6177 4896 - mail@stinemichel.dk - www.stinemichel.dk

Præstekraver

Vaskes og pibes. Poignetter vaskes.

Helle Carlsen

Nyrupvej 69, 4180 Sorø
Tlf. 57 84 51 74, mobil 22 59 51 74
Mail: hcarlsen@hcarlsen.dk

Vaskning og pibning af præstekraver + poignetter

Lis Pedersen

Søstjernevej 7, Jegindø,
7790 Thyholm
Mobil 2681 9187

Præstekraver

vaskes og pibes. Poignetter vaskes.
I Esbjerg hentes og leveres kraverne.

Helle Munch

Nygårdsvej 91 st. tv., 6700 Esbjerg
Tlf. 4275 2269, mail: Helle@hk-munch.dk

Præstekraver

Vaskes og pibes og Poignetter vaskes.

Anni Kant

Skovgårdsvej 16, 3., 2,
7500 Holstebro
Mobil 2087 9525

**MODTAGER DU IKKE BLADET RETTIDIGT,
SÅ KONTAKT SEKRETARIATET STRAKS**

KOLOFON

Den danske Præsteforening, Rosenvængets Alle 16, 2100 København Ø. Tlf. 35 26 05 55. Tlf. tid 10.00-15.00. Mail: ddp@praesteforening.dk Formand: Sognepræst Pernille Vigsø Bagge, Sjøtøften 30, Vormstrup, 9670 Løgstør. Tlf. 23 35 20 44. Ansvarsh. red.: Pastor Jakob Brønnum, Rosenvængets Alle 16, 2100 København Ø. Tlf. 53 60 84 96 • Artikler, debatindlæg og arrangementsmeddelelser (uge til uge) e-mailles som vedhæftet fil til redaktøren: red@praesteforening.dk • Deadline: Fredag 2 uger før udgivelsen • NB: Anmelderbøger sendes til Præsteforeningens Blad, Strandbygaard, Trykkerivej 2, 6900 Skjern • Annonceindrykning: Direkte til Den danske Præsteforening • Du skal selv kontakte Præsteforeningen, når du flytter - vi får ikke besked fra postvæsenet eller folkeregisteret • Hjemmeside: www.praesteforening.dk • Tryk: Strandbygaard, 6900 Skjern. ISSN 2596-822X • Kontrolleret oplag: 3.404 eksemplarer i perioden 2022-2023.